

YEDİ İKLİM TÜRKÇE

YUNUS EMRE
ENSTİTÜSÜ

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ
ÇALIŞMA KİTABI

Seviye **C1**

C1
İÇİNDEKİLER

1 SPOR	Spor	7-16
	A) Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü: Olimpiyatlar	
	B) Spor Çeşitleri	
	C) Sağlıklı Yaşam İçin Spor	
2 DEĞİŞEN DÜNYA	Değişen Dünya	17-24
	A) Dünden Bugüne	
	B) Neredeyim?	
	C) Yakın Gelecek	
3 KELİMELERİN BÜYÜLÜ DÜNYASI	Kelimelerin Büyülü Dünyası	25-34
	A) Sözlerin Gizemi	
	B) Sazın ve Sözün Ustaları	
	C) Hayalden Mecaza	
4 CANLILAR ÂLEMİ	Canlılar Âlemi	35-48
	A) Hayvanlar	
	B) Bitkiler	
	C) Modern Hayat ve Canlılar Âlemi	

YEDİ İKLİM TÜRKÇE

5	Tarihe Yolculuk	49-60
TARİHE YOLCULUK	A) Yazının Macerası	
	B) Medeniyetler	
	C) Kilometre Taşlarımız	

6	Bilimin Gözüyle	61-72
BİLİMİN GÖZÜYLE	A) Sempozyuma Hazırlık	
	B) Sempozyum Günleri	
	C) Bildiri Sunuyorum	

7	Sayılarla Hayat	73-82
SAYILARLA HAYAT	A) Abaküsten Bilgisayara	
	B) Sayılar Ne Söyler?	
	C) Hayatımızdaki Sayılar	

8	Kişiler, Kişilikler	83-92
KİŞİLER KİŞİLİKLER	A) Bilim Adamı	
	B) Kişiliğin Anahtarı: El Yazısı	
	C) Yüz Hatları ile Karakter Okumak	

Avrasya Maratonu / İstanbul

1

Spor

◆ Bölümler

- A) Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü: Olimpiyatlar
- B) Spor Çeşitleri
- C) Sağlıklı Yaşam İçin Spor

◆ Beceriler

- Sporla İlgili Anonları Anlayabilme
- Geleneksel Spor Çeşitlerini Tanıma

◆ Kelimeler

- saha
- hakem
- istatistik
- olimpiyat

1. Okuyalım. Ata Sporlarımız

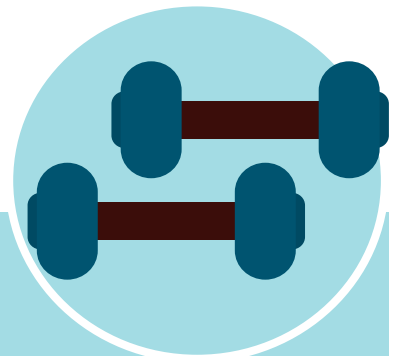
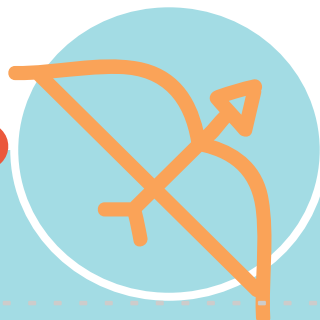
Güreş: Geleneksel Türk sporlarının başında gelen güreş, MÖ 13. yüzyıldan beri yapılıyor. Güçlerini topluma kanıtlamak amacıyla ortaya çıkmış olan güreş, pehlivan olarak adlandırılan sporcular tarafından yapılıyor ve günümüzde de Anadolu kültürünün önemli parçalarından birini oluşturuyor. En önemli güreş müsabakası olan Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali, bu ata sporunu takipçileri ile buluşturuyor.

Halter: Osmanlı döneminde pehlivanlığa merak salan genç sporcuların kollarını güçlendirmek için geliştirdikleri halter, bugün Türkiye'deki en önemli spor dallarından biridir. Naim Süleymanoğlu ve Halil Mutlu ile Türkiye'nin halterdeki başarısını uluslararası arenaya taşıyan sporcuların yerini günümüzde genç ve başarılı olan başkaları almıştır.

Cirit: Türklerin Orta Asya'dan Anadolu'ya göçleri dönemine kadar dayanan ve bir savaş oyunu olan cirit, sporcunun at üstüdeyken mızrağını rakibine isabetli bir şekilde atmasıdır. Osmanlı döneminde en büyük gösteri ve tören oyunu olarak kabul edilen cirit, Avrupa ve Arabistan'da da oynanmıştır.

Okçuluk: Orta Asya'da en önemli savaş silahı olan ok ve yay, daha sonraki dönemlerde bir spor olarak da gelişmiştir. Osmanlı döneminde İstanbul'da bulunan Okmeydanı semti, özellikle Türk okçuluğu ve gelişimi için tahsis edilmiştir.

Binicilik: Türklerde at ve binicilik, en önemli kavramlardan biridir. Orta Asya'da yaşarken atlarını ehlileştirerek ve onları ulaşım aracı olarak kullanarak ilk göçü gerçekleştiren ve büyük bir uygarlığı Anadolu'ya taşıyan Türkler için bu spor çok önemlidir. Günümüzde biniciliğin en önemli müsabakaları Gazi Koşusu'nda yapılır.

2. Yazalım.

1. Sporcuların güçlerini topluma kanıtlamak amacıyla ortaya çıkmış bir spor.	Güreş
2. Yılın belirli dönemlerinde yapılan bir spor.	
3. Osmanlı döneminde pehlivanlığa merak salan genç sporcuların kollarını güçlendirmek adına geliştirmek için yaptıkları bir spor.	
4. MÖ 13. yüzyıldan beri yapılan geleneksel Türk sporlarının başında gelir.	
5. Osmanlı döneminde İstanbul'da bulunan Okmeydanı semti, özellikle bu sporun gelişimi için tahsis edilmiştir.	
6. Sporunun at üstüdeyken mızrağını rakibine isabetli bir şekilde atmasıyla yaptığı bir spordur.	
7. Günümüzde bu sporun en önemli müsabakaları Gazi Koşusu'nda yapılır.	
8. Osmanlı döneminde en büyük gösteri ve tören oyunu olarak kabul edilen bu spor, Avrupa ve Arabistan ülkelerinde de oynanmıştır.	
9. Naim Süleymanoğlu ve Halil Mutlu ile Türkiye'nin bu spordaki başarısını uluslararası arenaya taşıyan sporculardır.	
10. Orta Asya'da yaşarken atlarıyla ilk göçü gerçekleştiren ve büyük bir uygarlığı Anadolu'ya taşıyan Türkler için bu spor çok önemlidir.	

3. Okuyalım.

Sporun Sağlık İçin Önemi

İnsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşayabilmesi, iyi ilişkiler kurabilmesi, sağlıklı ve dürüst davranabilmesi, düşünce gelişiminin yanında, bedensel ve ruhsal gelişimine de bağlıdır. Bu gelişimi sağlayan en önemli etkenlerden biri de spor yapmaktır.

Sporun Kişisel Açıdan Önemi: İyi bir moral ölçüleri içerisinde gelişmiş kemik, kas yapısı ve iyi bir duruş alışkanlıkları kazandırır.

Kültürel zevk ve duyarlılık sağlar.

Serbest zamanları değerlendirme davranış ve becerileri kazandırır.

Sporun Toplumsal Açıdan Önemi: Yeni bir gün ve faaliyete istekli ve kuvvetli başlamayı sağlar.

Toplumsal sorumluluğu geliştirir.

Kendini kontrol etmeyi, başkalarına ve kurallara saygıyı öğretir.

Ölçülü ve planlı bir şekilde çalışmayı ve dinlenmeyi öğretir.

Birlikte olma, birlikte iş yapma ve bireyin toplumda kendisini belirlemesine olanak sağlar.

Gençler için Spor Eğitiminin Önemi: Spor etkili ve çekici bir eğitim unsurudur.

Bireyi topluma hazırlar.

Genç nesillerin yapıcı, yaratıcı ve üretici olmasında; sosyal kaynaşma ve kültürel kalınmaya büyük etkisi vardır.

Spor bir tedavi yöntemidir.

Toplumların eğitim ve kültür düzeylerini artırır.

4. İşaretleyelim.

	Doğru	Yanlış
1. Spor, kişisel zevk ve duyarlılık sağlar.		
2. Spor, güne yorgun başlamaya sebep olur.		
3. Spor, toplumsal sorumluluğu azaltır.		
4. Spor, birlikte iş yapma olanağı sağlar.		
5. Spor, bireyi topluma hazırlar.		
6. Spor, bir tedavi yöntemi değildir.		

5. Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. "Spor insanın toplum kurallarına uygun olarak yaşayabilmesini sağlar."

Cümlesindeki altı çizili ifade aşağıdaki bilgilerden hangisi ile çelişmektedir?

- A) Oturuş ve kalkışlara dikkat etmek
- B) Başkalarını rahatsız edici davranışlardan kaçınmak
- C) Kıyafetin yer ve zamanına uygun olmasına özen göstermek
- D) İnsanların fikirlerini önemsemeden yerli yersiz konuşmak

2. "Genç nesillerin yapıcı, yaratıcı ve üretici olmasında; sosyal kaynaşma ve kültürel kalkınmaya büyük etkisi vardır."

Aşağıdakilerden hangisi cümledeki altı çizili kelimeyle aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Kırık kemikleri sonunda kaynaştı.
- B) Ahmet, yeni arkadaşlarıyla hemen kaynaştı.
- C) Demirci, eriyen demirlerin kaynaşmasını bekledi.
- D) "Cumartesi" kelimesi, "cuma" ile "ertesi" kelimelerinin kaynaşmasıyla oluşmuştur.

3. "Spor serbest zamanları değerlendirme davranış ve becerileri kazandırır."

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boş vakitlerde gereksiz işlerle uğraşmak
- B) Okul vakti dışındaki zamanlarda arkadaşlarla çene çalmak
- C) Eğitime dönük yayınları izlemek ve ayrıca televizyon haberlerini takip etmek.
- D) Vücudu dinlendirmek için çalışma vakti dışında bol bol uyumak.

4. "Spor bir tedavi yöntemidir."

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ruhsal ve bedensel olarak insanı rahatlatır.
- B) Spor yaptıktan sonra vücuttaki yorgunluk artar.
- C) Ciddi rahatsızlıklarda sporun tedavi etme yöntemi çok da etkili değildir.
- D) İlerleyen yaşlarda sporla uğraşmak beden sağlığı için gerekli değildir.

5. Metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

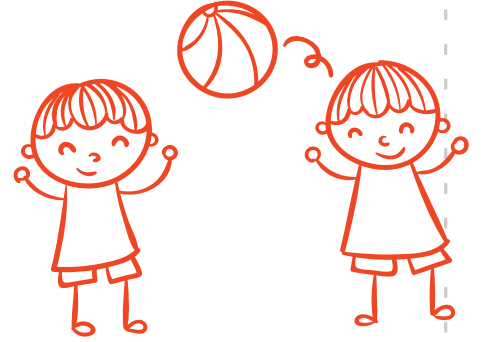
- A) Toplumsal açıdan sporun bireyler için önemine
- B) Sporun toplum kurallarına uymadaki önemine
- C) Sporun aileler üzerindeki etkiye
- D) Sporun kişiler için önemine

6. Okuyalım.

Sporun çocuklara yararı nedir?

Spor, hem bedensel sağlık ve fiziksel gelişme yönünden hem de iyi bir kişilik gelişimi ve ruh sağlığı bakımından yararlıdır. Çocuk spor yoluyla çevresini tanır, iletişim kurar, kendine güveni artar. Psikolojik açıdan da kendini kontrol etmeyi, bir konuya konsantre olabilmeyi, iradesini kullanabilmeyi, başarıya güdülenebilmeyi öğrenir. Araştırmalar, spor yapan gençlerin spor yapmayanlara oranla daha iyi beslendiklerini, şiddete daha az başvurduklarını ve insan ilişkilerinde daha başarılı olduklarını göstermektedir.

Sağlıklı büyümeye etkisi var mıdır?

Çocukların sağlıklı büyüebilmesi için spor yapması gerekiyor. Büyümenin hızlı olduğu dönemlerde çocuğun bedeni çok değişkendir. Genç yaşlardaki fiziksel bozuklukları önlemede ve geciktirmede spor önemli bir rol oynar. Spor yapmayan, dengesiz beslenen çocukların sağlıklı bir gelişim süreci geçirmeleri zordur.

Spora erken başlamanın avantajları nelerdir?

Araştırmalara göre, okul çağındaki çocuklara spor yapma alışkanlığı kazandırılması, onların ileriki yaşlarda da düzenli spor yapmalarına katkı sağlamaktadır. Ayrıca erken yaşta spora başlayan kişilerin, potansiyelinin en üst noktasına erişmesi mümkündür.

Çocuklar spora hangi yaşta başlatılmalıdır?

Çocuklar spora ve düzenli egzersizlere, özellikle jimnastik ve yüzme gibi sporlara, en erken 4 yaşında başlatılmalıdır. Bu yaştaki çocukların hareket etme isteğinin güçlü olması nedeniyle davranışlarında belirsizlikler bulunur ve atak davranışları zaman zaman sorunlara yol açabilir. Her yaşa göre yapılması ya da yapılmaması gereken şeyler vardır. Çocuklara sevdikleri sporu yapmalarına izin verilmelidir. Aile kendi istediği spor dalları için direktmemelidir. İlla şampiyonlar yaratmak şart değildir. Spor alışkanlığı kazandırmak da önemli bir kazanımdır. Spordan iyi verim almak için bireysel çalışmalardan önce grup çalışmaları tercih edilmelidir. Özellikle okul öncesi yaşlarda çocuğun doğal hareketlerine paralel, spora yönelik hareketlerin geliştirilmesine ve pekiştirilmesine dikkat edilmelidir. İlköğretim çağında önceden kazanılmış motor becerileri temel alınarak atletizm, oyun, jimnastik, yüzme ve kayma sporlarının temel hareket formları geliştirilmelidir. 9-11 yaş grubunda, spor dalına özgü temel teknik becerilerin kazandırılması ön plana çıkmaktadır.

Spor yapan çocukların beslenmesi farklı mı olmalıdır?

Hayır. Sağlıklı ve dengeli beslenmeleri yeterlidir.

Hangi yaşta hangi etkinlikler yapılmalıdır?

Uzmanların yaşa göre etkinlik ve spor önerileri şöyle:

Bebeklik (0-2 yaş): Serbest oyun

Erken çocukluk (3-5 yaş): Yürüme, koşma, yüzme, fırlatma, yakalama...

Çocukluk (6-9 yaş): Yüzme, koşma, jimnastik, giriş düzeyinde futbol, basketbol. Güreş gibi karmaşık beceri sporları yapmaları ise zor.

Geç çocukluk (10-12 yaş): Giriş düzeyinde futbol, basketbol, güreş ve diğer temas sporları

Spor, sağlıktan sosyal yaşama her şeyi etkiliyor.

Vücudun kontrolü ve fiziksel yeteneklerin gelişiminde, hareket kabiliyetini anlama ve değerlendirmede, aktif yaşam stili kazandırmada, entelektüel gelişime katkı sağlamada, kendine güveni geliştirmede, yaratıcılığı geliştirmede, obeziteyi önlemede, bağımsızlık sistemini güçlendirmede olumlu etkisi vardır. Takım sporları, yaşamın bir benzeri. Birlikte çalışmak, üretmek, rekabet, kazanma, kaybetme ve hayati kurallarıyla yaşama gibi beceriler kazandırıyor.

7. İşaretleyelim.

	Doğru	Yanlış
1. Çocuğun özellikle jimnastik ve yüzme gibi sporlara en erken başlama yaşı 4 civarındır.		
2. Unutulmaması gereken spordan en yüksek verimi elde edebilmek için arada sırada spor yapmak gerektiğidir.		
3. Genç yaşlardaki fiziksel bozuklukları önlemede ve geciktirmede sporun önemli bir rolü yoktur.		
4. Çocuk, spor sayesinde bir konuya konsantre olabilmeyi, iradesini kullanabilmeyi, başarıya güdülenebilmeyi öğrenir.		
5. Aile, kendi istediği spor dalları için çocuğunu yönlendirmelidir.		
6. Spor yapan çocukların sağlıklı ve dengeli beslenmesi gerekmektedir.		
7. Spor, çocuklarda kendine olan özgüvenin artmasında önemli bir rol oynar.		

1. Metinde aşağıdaki konulardan hangisine değinilmemiştir?

- A) Çocukların sevdiği sporu yapmalarına
- B) Spor yapan çocukların nasıl beslendiklerine
- C) Spordan yüksek verimin nasıl elde edebileceğine
- D) Sporun derslerdeki çalışma düzenine etkisine

2. Metinde aşağıdaki konulardan hangisine değinilmiştir?

- A) Spor yapmayanların sağlık durumuna
- B) Spora erken başlamanın avantajlarına
- C) Spor yapmaya nasıl vakit bulunması gerektiğine
- D) Sporsuz hayatın ileride nasıl sonuçlar doğuracağına

3. Aşağıdakilerden hangisi spora erken başlamanın avantajları arasında yer alır?

- A) Çocukların ileride profesyonel sporcu olabilmeleri
- B) Çocukların birden çok spor dalına yönelmeleri
- C) Çocuklara spor yapma alışkanlığı kazandırılması
- D) Çocukların sağlıklı beslenmeleri

4. Aşağıdakilerden hangisi çocukların spora başlama yaşıyla ilgili konuda yer almıştır?

- A) Çocuk spor yoluyla çevresini tanır.
- B) Spor sağlıklı büyüebilmesi için spor yapması gerekir.
- C) Spor hem bedensel sağlık ve fiziksel gelişme yönünden yararlıdır.
- D) Çocuğun özellikle jimnastik ve yüzme gibi sporlara en erken başlama yaşı 4 civarı.

8. İşaretleyelim.

Çocuklar hangi dönemde hangi sporları yapar?

	Bebeklik	Erken Çocukluk	Çocukluk	Geç Çocukluk
1. Basketbol, güreş ve diğer temas sporları				
2. Serbest oyun				
3. Yürüme, koşma, yüzme				
4. Jimnastik				

9. İşaretleyelim.

	Doğru	Yanlış
1. Araştırmalar spor yapan gençlerin spor yapmayanlara oranla daha az beslendiklerini gösterir.		
2. Spor, genç yaşlardaki fiziksel bozuklukları önlemede önemli rol oynar.		
3. Okul çağındaki çocuklara düzenli spor yapma alışkanlığı kazandırılrsa da bu ileriki yaşlarda devam etmiyor.		
4. Çocuğun düzenli spora özellikle jimnastiğe başlama yaşı 4'ten küçük olmalıdır.		
5. Sporun bağışıklık sistemini düzenlemede önemli bir etkisi vardır.		
6. Bilardonun kendine has vuruş teknikleri vardır.		

10. Okuyalım.

Semih Saygıner, 12 Kasım 1964 yılında Adapazarı'nda doğdu. Babası tüccar terzi Faruk Bey ile annesi Süreyya Hanım'ı, 14 yaşındayken elim bir trafik kazasında kaybetti. Çok başarılı bir okul hayatı olmasına rağmen lise 1. sınıfta ailesinin vefatı nedeniyle okuluna ara veren Saygıner, bir süre sonra tekrar sınava girip Endüstri Meslek Lisesi Elektrik bölümünü kazandı. Lise 1. sınıfı tekrar okuyan ancak ailesini kaybetmenin verdiği üzüntü nedeniyle sorunlar yaşayan Semih Saygıner, sonunda okul hayatına nokta koymak zorunda kaldı. Aynı dönemlerde bir arkadaşının tavsiyesi üzerine bilardo ile tanıştı. Özlediği dostluk ve sevgi ortamını bilardoda bulan Saygıner, hayatındaki tüm olumsuzlukları bu sayede aştı ve küçük yaşta büyük başarılarla imza atmaya başladı.

16 yaşında bilardo oynamaya başlayan Saygıner, kısa bir süre sonra üstün başarılarıyla herkesin dikkatini üzerine çekti. 17 yaşındayken Tezcan isimli bir arkadaşının ikna etmesiyle İstanbul Şampiyonası'na katıldı ve birinci oldu. Kısa bir zaman içinde ünü bütün Türkiye'ye yayılan Saygıner'e ülkenin her yerinden açılış ve turnuva davetleri gelmeye başladı. Birçok başarı elde etmesine rağmen bilardodan hayatını kazanamadığı için bu sporu hobi olarak yapmaya karar verdi. Ağabeyinin müteahhitlik firmasında çalışmaya başladı. 1986'da askerliğini yaptıktan bir süre sonra bilardodan kopamayacağını anlayıp tekrar İstanbul'a geldi. Bir bilardo salonunda çalışmaya başlayan Saygıner hem hayatını kazanıp hem de antrenman yapma fırsatı bulmuş oldu. 1988 yılında Türkiye'de yapılan uluslararası bir gösteri turnuvasında dünya şampiyonlarına karşı gösterdiği üstün başarıyla kendine güveni artan Saygıner, başarılarını uluslararası platforma taşımaya hedefledi. 1992 yılına kadar çeşitli uluslararası turnuvalara katılan Saygıner, ilk önemli başarısını Almanya'da, Dünya Kupası'nda, o yılın Dünya Şampiyonu olan Ceulemans'ı 3-0 yenerek elde etti. Bu başarıdan sonra 1993'te Dünya Klasmanında altıncılığa kadar yükseldi. Semih Saygıner'in elde ettiği uluslararası başarılarından sonra, bilardo Türkiye'de de federasyonu olan bir spor dalı hâline geldi ve hızla yaygınlaştı. Saygıner, 1994'te ilk kez Dünya Kupası'nı kazandı. Aynı yıl bilardonun en önemli ligi olarak bilinen Takımlar Hollanda'ya transfer oldu ve 1994'ten bu yana sayısız başarılarla imza attı. Dokuz sene profesyonel olarak Hollanda Ligi'nde oynayan ve üç sene FC PORTO bilardo takımının kaptanlığını da yapmış olan Saygıner'in kırılmış olan iki dünya rekoru bulunmaktadır. Bilardo Literatürü'ne geçen 40 vuruşu bulunan Saygıner, dünya bilardo camiasında "Mr. Magic" ve "Turkish Prince" lakaplarıyla anılmaktadır.

11. İşaretleyelim.

	Doğru	Yanlış
1. Saygıner, lise birinci sınıfı iki kez tekrar okumak zorunda kaldı.		
2. Lise birinci sınıftan sonra okuluna devam edemedi.		
3. Bilardodan çok para kazandığı için müteahhitlik işini bırakma istedi.		
4. Saygıner'in en az üç tane dünya rekoru vardır.		
5. Bilardo ile genç yaşta tanıştı.		
6. Bilardoda kendine has vuruş teknikleri vardır.		

1. Metinde Saygıner'in bilardo ile tanışması hangi olaydan sonra oldu?

- A) Ailesinin yönlendirmesinden,
- B) Bilardo hocasıyla tanışmasından,
- C) Lisedeki arkadaşlarının tavsiyesinden,
- D) Okul hayatına son vermek zorunda kaldığından,

2. Metinde Saygıner, neden müteahhitlik işine girdi?

- A) Ağabeyinin ısrarından dolayı,
- B) Bilardodan hayatını kazanamadığı için,
- C) Müteahhitlik firmalarından teklif aldığı için,
- D) Mimarlık fakültesinden mezunu olduğu için

3. Metinde Saygıner'in genç yaşta bilardoda başarılı olmasına en büyük etken nedir?

- A) Arkadaşıyla sürekli antrenman yapması,
- B) Çocukluğundan beri bu sporla uğraşması,
- C) Bilardo hocasının en büyük destekçisi olması,
- D) Hayatındaki olumsuzlukları bilardo sayesinde aşması.

4. Metinde aşağıdaki konulardan hangisine değinilmemiştir?

- A) Saygıner'in ailesine,
- B) Saygıner'in lise yıllarına,
- C) Saygıner'in bilardoyla nasıl tanıştığına,
- D) Saygıner'in arkadaşlarıyla nasıl vakit geçirdiğine,

5. Metne göre bilardo ne zaman Türkiye'de federasyonu olan bir spor dalı oldu?

- A) Saygıner'in 1994'te ilk kez Dünya Kupası'nı kazanmasından sonra,
- B) Saygıner'in 1992 yılına kadar çeşitli uluslararası turnuvalara katılmasından sonra,
- C) Saygıner'in 1993'te Dünya Klasmanında altıncılığa kadar yükselip elde ettiği uluslararası başarılarından sonra,
- D) Saygıner'in 1988 yılında Türkiye'de yapılan uluslararası bir gösteri turnuvasında dünya şampiyonlarına karşı gösterdiği üstün performansından sonra,

6. "Semih Saygıner, sonunda okul hayatına nokta koymak zorunda kaldı."

Bu cümle ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi ile aynı anlamdadır?

- A) Semih Saygıner, sonunda okul hayatını bırakmak zorunda kaldı.
- B) Semih Saygıner, sonunda okul hayatına ara vermek zorunda kaldı.
- C) Semih Saygıner, sonunda okul hayatına devam etmek zorunda kaldı.
- D) Semih Saygıner, sonunda okul hayatına bir müddet devam etmek zorunda kaldı.